

Inhoud

Voorwoord	2
Werkprogramma 2009	
1. Inleiding	3
2. Verinnerlijking	4
3. Verbreding	5
4. Methodiek en effecten	7
5. Overzicht werkzaamheden	8
Bijlage	
1. Organisatie	10

Voorwoord

Den Haag, augustus 2008

Het kabinet kan het Adviescollege toetsing administratieve lasten nog niet missen. Het is nog steeds niet vanzelfsprekend dat regelgevers consequent rekening houden met de gevolgen voor de administratieve lasten voor bedrijven en burgers en het feitelijk terugdringen van deze lasten. De verinnerlijking van de aandacht voor administratieve lasten is dus nog niet voltooid. Het kabinet heeft daarom de instellingstermijn van Actal verlengd voor de duur van deze kabinetsperiode tot 1 juni 2011.

Het kabinet heeft een bredere aanpak voor regeldruk geformuleerd. Actal krijgt als taak om over dit gehele brede terrein te adviseren. Die advisering betreft niet alleen de wet- en regelgeving van het Rijk, maar ook de regeldruk die medeoverheden genereren. Bovendien vraagt het kabinet ons om niet alleen te kijken naar de regeldruk voor burgers en bedrijven, maar ook naar de regeldruk voor professionals en medeoverheden.

Actal ondersteunt regelgevers door advies uit te brengen over hoe ze blijvend aandacht moeten geven aan het verlagen van regeldruk. In het gewijzigde instellingsbesluit vraagt het kabinet expliciet aan Actal om te adviseren over de ontwikkeling en toepassing van het integraal afwegingskader bij de voorbereiding van beleid en regelgeving. Dit kader combineert diverse toetsen, waardoor effectiviteit, doelmatigheid en uitvoerbaarheid meer centraal komen te staan in het beleidsproces.

Het Werkprogramma 2009 beslaat de periode van september 2008 tot en met augustus 2009 en beschrijft hoe wij in deze periode onze adviestaken invullen.

De minister van Financiën en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hebben dit werkprogramma vastgesteld en aan beide kamers der Staten-Generaal aangeboden.

Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Robin L.O. Linschoten', written over a horizontal line.

Robin L.O. Linschoten
Collegevoorzitter

1. Inleiding

Het Adviescollege toetsing administratieve lasten (Actal) is een tijdelijk en onafhankelijk adviescollege met als doel een cultuuromslag te bewerkstelligen bij regelgevers. Zij moeten de regeldruk voor bedrijven, burgers, instellingen en professionals automatisch en blijvend verlichten. Om bij te dragen aan de cultuuromslag adviseren wij de regering en de Staten-Generaal over gevolgen van regeldruk. Actal ondersteunt regelgevers door onder meer het uitvoeren van projecten die bijdragen aan de beperking van regeldruk.

Adviestaak Actal tot 1 juni 2011
<p>1. Het College heeft tot taak de regering of beide Kamers der Staten-Generaal te adviseren:</p> <ul style="list-style-type: none">a. over administratieve lasten voor bedrijfsleven en burgers als gevolg van voorgenomen wetten, algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen.b. over programma's en maatregelen inzake de reductie van administratieve lasten voor bedrijfsleven en burgers als gevolg van bestaande regelgeving.c. over strategische vraagstukken op het terrein van regeldruk, waaronder mede begrepen advisering over de ontwikkeling en de toepassing van het integraal afwegingskader bij de voorbereiding van beleid en regelgeving.
<p>2. Het College heeft voorts tot taak op schriftelijk verzoek van medeoverheden hen te adviseren op het terrein van regeldruk.</p>

Het afgelopen halfjaar was een periode waarin een aantal vacatures binnen de organisatie is vervuld. Wij verwelkomden Francine Giskes en Tjark de Lange als nieuwe Collegeleden. Bovendien zijn wij verheugd met de benoeming van Rudy van Zijp als secretaris van Actal per 1 juli 2008.

Ondanks de aanzienlijke taakuitbreiding voor de komende drie jaren, is de omvang van ons secretariaat niet uitgebreid. Om een slagvaardig adviescollege te blijven, hebben wij onze taken, prioriteiten en planning tegen het licht gehouden. Wij blijven verantwoordelijk voor de toetsing van voorgenomen wet- en regelgeving op gevolgen voor de administratieve lasten. Tegelijkertijd vraagt onze nieuwe taakopdracht om meer capaciteit vrij te maken voor de strategische advisering (zowel gevraagd als ongevraagd). In dat kader verwachten wij ook een aantal strategische adviesaanvragen van het kabinet.

Het werkprogramma geeft inzicht in een aantal werkzaamheden dat wij het komende jaar gaan uitvoeren. Deze werkzaamheden zijn onder te brengen in de volgende drie thema's die worden toegelicht in het werkprogramma:

1. Verinnerlijking.
2. Verbreding.
3. Methodiek en effecten.

Wij brengen verslag uit van de uitgevoerde werkzaamheden en de resultaten daarvan in onze jaarverslagen. Onze advisering kan worden geraadpleegd op www.actal.nl. Wij stellen op onze website tevens (onderliggende) onderzoeksrapporten beschikbaar.

2. Verinnerlijking

In de nieuwe fase van ons bestaan blijven wij ons richten op de verinnerlijking van de aandacht voor de administratieve lasten binnen de departementen. Wij hebben de afgelopen jaren twee onderzoeken laten uitvoeren om te meten in hoeverre de aandacht voor de administratieve lasten daadwerkelijk is 'verinnerlijkt' bij regelgevers. De mate van verinnerlijking wordt bepaald door de kennis van, de houding en het gedrag ten aanzien van de administratieve lasten. Beide onderzoeken laten zien dat de mate van verinnerlijking bescheiden is en slechts in beperkte mate is toegenomen. Het einddoel is dan ook nog niet gerealiseerd. Daarom geven we de verinnerlijkingsoelstelling in dit werkprogramma een zeer prominente plaats. Daarbij zullen we op zoek gaan naar nieuwe wegen om het verinnerlijgingsproces bij de departementen te versnellen. Enkele belangrijke activiteiten die we daartoe zullen uitvoeren, zijn:

Steekproefsgewijze toetsing van voorgenomen wet- en regelgeving

Actal zal zijn palet van instrumenten om de verinnerlijking te bevorderen uitbreiden. We zullen departementen meer gedifferentieerd behandelen: departementen die al verder zijn met de verinnerlijking, zullen minder vaak worden getoetst. De voorgenomen wet- en regelgeving van die departementen zal meer steekproefsgewijs door Actal worden gezien. Uitgangspunt hierbij is dat departementen bij alle dossiers de gevolgen voor de administratieve lasten in beeld moeten brengen en aandacht moeten besteden aan minder belastende alternatieven in de toelichting.

Strategisch advies over vertrouwen

In afwachting van de door het kabinet aangekondigde nota "Vertrouwen in wetgeving" onderzoeken wij een aantal concrete voorbeelden waarmee het begrip vertrouwen kan worden geoperationaliseerd en waarmee een bijdrage kan worden geleverd aan het verminderen van regeldruk. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is voornemens om bij Actal een strategische adviesaanvraag in te dienen over dit onderwerp.

Advisering amendementen Tweede Kamer

De Tweede Kamer heeft tevens een rol bij het terugdringen van administratieve lasten en regeldruk. Amendementen en moties bij voorgenomen wet- en regelgeving evenals initiatiefwetsvoorstellen kunnen ook gevolgen hebben voor de administratieve lasten. Actal zal samen met de griffie komen tot een procedure bij het voor advies voorleggen van amendementen aan Actal.

Workshops over administratieve lasten voor departementale medewerkers

In overleg met de Regiegroep Regeldruk wordt een initiatief van het ministerie van Financiën nieuw leven ingeblazen. Het gaat om het organiseren van workshops over het verminderen van regeldruk als onderdeel van de opleiding voor nieuwe beleidsambtenaren en wetgevingsjuristen.

Derde verinnerlijkingsonderzoek

Wij bereiden in 2009 een derde verinnerlijkingsonderzoek voor dat wij in 2010 laten uitvoeren.

3. Verbreding

Het kabinet heeft de aanpak van de vermindering van administratieve lasten verbreed naar de vermindering van regeldruk. Wij juichen deze bredere focus toe. Tegelijkertijd zien wij mogelijkheden tot verbetering van de aanpak.¹ Het huidige instrumentarium betreft ex ante en ex post advisering over administratieve lasten voor bedrijven en burgers en strategische advisering over inhoudelijke nalevingslasten, interbestuurlijke lasten en administratieve lasten voor de professional.

Wij onderschrijven het belang van de ontwikkeling van een integraal afwegingskader waar het ministerie van Justitie momenteel mee bezig is. Wij zullen bijdragen aan een aantal praktijkproeven in de vorm van twee zogenaamde proeftuinen en het participeren in een conferentie over het integraal afwegingskader. Wij zullen verder een benchmark-study uitvoeren naar de ervaringen met regulatory impact assessment-systemen in het buitenland.

De verbreding van ons werkterrein blijkt ook uit andere werkzaamheden die wij dit jaar zullen verrichten. Enkele belangrijke voorbeelden daarvan zijn:

Advisering aan medeoverheden op het terrein van regeldruk

Momenteel geven wij onze nieuwe adviestaak vorm en inhoud. Wij zoeken daarvoor de samenwerking met de Taskforce gemeentelijke regeldruk van de heer Wallage, gemeenten, VNG en de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Economische Zaken en Financiën om beter inzicht te verkrijgen in de lokale problematiek bij de vermindering van regeldruk.

Naar ons nationale voorbeeld willen wij een lokale verinnerlijkingstool ontwikkelen waarmee gemeenteambtenaren en hun bestuurders zich snel een beeld kunnen vormen van hun kennis, houding en gedrag bij de beperking van regeldruk.

Voorts doen wij onderzoek. Zo moeten gemeenten bij medebewindstaken dikwijls een eigen verordening maken of aanpassen. Wanneer de rijksregelgeving gedetailleerd voorschrijft hoe gemeenten deze taken moeten uitvoeren, is het aanpassen van de gemeentelijke verordening een bureaucratische formaliteit met onnodige bestuurlijke lasten. Wij zullen de omvang van feitelijke beleidsvrijheid bij medebewindstaken in kaart brengen. Dit inzicht in de manoeuvreerruimte om de regeldruk van én bij gemeenten in geval van medebewind te verlagen, gebruiken wij om zo nodig verbetervoorstellen te doen.

Ook gaan wij de indieningsvereisten bij de verschillende gemeentelijke producten onderzoeken. Dit onderzoek richt zich op de beschikbaarheid van gegevens bij medeoverheden. Wij willen bezien of het mogelijk is een lijst samen te stellen van gegevens, die gemeenten vanuit het oogpunt van eenmalige gegevensverstrekking, niet nogmaals bij burgers en bedrijven mogen opvragen.

Ondersteuning van de High Level Group of Independent Stakeholders (HLG)

De internationale dimensie blijft voor de aanpak van regeldruk van groot belang. De instelling van de HLG, die de Europese Commissie adviseert over reductiemogelijkheden, is hierbij een belangrijke ontwikkeling. Naast het ondersteunen van reductievoorstellen vanuit departementen en

¹ In onder meer ons Jaarverslag 2007 en Werkprogramma 2008 zijn wij hier nader op ingegaan.

belanghebbenden in samenwerking met het ministerie van Financiën, verleent Actal tevens ambtelijke ondersteuning bij het (co)rapporteurchap van de volgende domeinen: Financial Services, Pharmaceuticals en Public Procurement.

Aanpassing van toetscriterium

Vanwege het belang van de schakel Toezicht wordt ons vierde toetscriterium bij voorgenomen wet- en regelgeving aangepast. Het toetscriterium wordt: “is gekozen voor een uitvoering en handhaving met minimale administratieve lasten?”. Dat betekent dat wij hier consequent en expliciet bij onze toetsing ingaan op het aspect handhaving.

Onderzoek naar dienstverlening publieke uitvoeringsorganisaties

Het doel van dit verkennend onderzoek is het onderzoeken of en hoe verbetering van de dienstverlening door publieke uitvoeringsorganisaties leidt tot een vermindering van regeldruk bij bedrijven, burgers en professionals. Dit onderzoek is in juli 2008 van start gegaan.

4. Methodiek en effecten

Het kabinet zet in op de merkbare vermindering van regeldruk. In de vorige kabinetsperiode is berekend dat een vermindering van de administratieve lasten met 25% leidt tot een verhoging van de arbeidsproductiviteit met 1,7% en van het nationaal inkomen van 1,5%.

In 2008 hebben wij de mogelijkheid onderzocht om de economische effecten van de brede aanpak van regeldruk in beeld te brengen. Er zijn al verkennende gesprekken gevoerd met het ministerie van Financiën en het Centraal Planbureau. Het feitelijke onderzoek zal in 2009 plaatsvinden. Het ministerie van Financiën is voornemens om bij Actal een strategische adviesaanvraag in te dienen over dit onderwerp.

Actal blijft zich verder inzetten voor verbetering van de methodiek en de effectmeting. In dit verband zullen wij in elk geval de volgende onderzoeken doen:

Onderzoek naar bronnen van regeldruk

Een belangrijke vraag die bij het verminderen van regeldruk opkomt, is in hoeverre er ook andere bronnen van regeldruk zijn dan de Rijksoverheid. Het gaat dan bijvoorbeeld om andere overheden en het bedrijfsleven zelf. Het kabinet wil beter zicht krijgen op de vraag welke bronnen van regeldruk er eigenlijk zijn. Actal zal een categoriserend onderzoek doen naar die bronnen van regeldruk. Het ministerie van Financiën zal bij Actal een strategische adviesaanvraag indienen over dit onderwerp.

Onderzoek naar informatieverplichtingen aan derden

Als gevolg van een wijziging van de definitie van administratieve lasten worden de informatieverplichtingen aan derden tegenwoordig gezien als inhoudelijke nalevingslasten. De definitiewijziging betekent een verschuiving van deze lasten. Wij zullen de ontwikkeling van de lasten van deze informatieverplichtingen als gevolg van de definitiewijziging onderzoeken.

Analyse (ex post) van regeldruk

Verder zullen wij dit jaar onderzoeken wat de invloed van sommige Actaladviezen is geweest. Zo zullen we analyseren wat het kabinet heeft gedaan met het Actaladvies van februari 2005 over de WMO en de andere ex ante toetsen.

5. Overzicht werkzaamheden

Advisering voorgenomen wet- en regelgeving	Over de <i>administratieve lasten</i> voor het bedrijfsleven en burgers als gevolg van voorgenomen wetten, algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen
	Steekproefsgewijze toetsing
	Aanpassing van toetscriterium
Adviseren bestaande wet-en regelgeving	Over programma's en maatregelen inzake de reductie van <i>administratieve lasten</i> voor het bedrijfsleven en burgers als gevolg van bestaande regelgeving
	Advisering over rapportages kabinet aan Tweede Kamer
	Organisatie van toezichtconferentie
	Onderzoek (ex post) naar WMO
Strategische advisering en onderzoeken	Over strategische vraagstukken op het terrein van <i>regeldruk</i> waaronder mede begrepen advisering over de ontwikkeling en toepassing van het integraal afwegingskader bij de voorbereiding van beleid en regelgeving
	Onderzoek naar dienstverlening publieke uitvoeringsorganisaties
	Onderzoek naar bronnen van regeldruk
	Onderzoek naar economische effecten regeldrukaanpak
	Vorbereiding van derde verinnerlijkingsonderzoek
	Bijdrage aan praktijkproeven integraal afwegingskader (proeftuinen)
	Bijdrage aan conferentie integraal afwegingskader
	Advisering over commissies Fundamentele Verkenningen
	Inventarisatie voorbeelden ter operationalisering van het begrip vertrouwen
	Advisering over rijksbreed subsidiekader
	Onderzoek naar ontwikkeling informatieverplichtingen aan derden
Advisering medeoverheden	Op het terrein van <i>regeldruk</i>
	Ontwikkeling van lokale verinnerlijkingstool
	Onderzoek manoeuvreerruimte beperking regeldruk van én bij gemeenten bij medebewindstaken
	Onderzoek eenmalige gegevensverstrekking bij indieningsver-eisten gemeentelijke producten
EU/Internationaal	Ondersteuning van HLG
	Benchmark-study ervaringen buitenlandse RIA-systemen
	Inlichten van buitenlandse delegaties over de Nederlandse aanpak van de administratieve lasten
	Onderhouden van contacten met individuele lidstaten en Europese

	instanties
ICT	Advisering over ICT-gerelateerde onderwerpen
	Onderzoek naar mogelijkheden van meten gevolgen voor administratieve lasten van ICT-projecten
	Organisatie van ICT-symposium met Taskforce Regeldruk gemeenten
Externe contacten	Aandacht vragen voor kabinetsaanpak administratieve lasten en regeldruk door middel van mediacontacten
	Voeren van bestuurlijk overleg met de betrokken bewindslieden over het kabinetsbeleid ten aanzien van de administratieve lasten(reductie)
	Overleg met organisaties van burgers, bedrijven en instellingen
	Bedrijfs- en burgerbezoeken en het bij de ministeries aankaarten van de tijdens deze bezoeken gesignaleerde praktijkproblemen en oplossingen
	Organisatie van expertpanels met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven dan wel van burgerorganisaties onder andere over voorgenomen wet- en regelgeving
	Voorlichting aan decentrale overheden en uitvoeringsinstellingen
	Contact met het parlement
Actal	Opstelling van begroting 2009
	Opstelling van jaarverslag 2008
	Opstelling van werkprogramma 2010
	Actualisatie van websites

Bijlage 1 **Organisatie**

Actal bestaat uit vier Collegeleden: de heer R.L.O. Linschoten (voorzitter), de heer drs. J.A. Kamps, mevrouw drs. F.C. Giskes en de heer ing. T.R.C. de Lange. Het College wordt ondersteund door een secretaris, de heer dr. R.W. van Zijp, en 12 medewerkers. Bij het afsluiten van deze tekst was er een vacature voor beleidsadviseur.

De samenstelling en de verdeling van de departementen binnen het secretariaat is als volgt:

De heer ing. J.J.H.W. Hamerlinck	Financiën
Mevrouw mr. F.J.G. van Klink	Justitie
	Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking
	Algemene Zaken
De heer dr. R.G.J. Lauwerier	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer P.B. Lut	Verkeer en Waterstaat
	Defensie
Mevrouw drs. C. Mesman	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
	Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit
De heer mr. F.J. Mreijen	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
	Wonen, Wijken en Integratie
	Jeugd en Gezin
De heer A.A. Moaty	Beleidsondersteuner
Mevrouw A.S. Premchand	Secretaresse
De heer P.H. Sevat	Economische Zaken
De heer dr. mr. J.A. Sleifer	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw C.R. Touw	Secretaresse

Het besluit om Actal in 2008 te huisvesten in het pand van het ministerie van Financiën is herzien. Wij blijven gevestigd aan het Lange Voorhout in Den Haag.

Colofon

Tekst en redactie Actal, Den Haag
Ontwerp en fotografie Studio Tint, Den Haag
Druk Drukkerij van Deventer, 's Gravenzande

Actal

Lange Voorhout 58

Den Haag

Postbus 16228

2500 BE Den Haag

T (070) 310 86 66

F (070) 310 86 79

E info@actal.nl

I www.actal.nl

© 2008 Actal, Den Haag